

PLÁN VÝCHOVY A PÉČE O DÍTĚ V DĚTSKÉ SKUPINĚ STROMEK

dále jen „Plán“

I. SPECIFIKACE ZAŘÍZENÍ A PROVOZU

Dětská skupina Stromek (dále jen „DSS“) je podnikovým zařízením hl. m. Prahy – Magistrátu hl. m. Prahy na adrese Jungmannova 28/747, Praha 1, s kapacitou 12 míst, které svým zaměstnancům nabízí službu péče o dítě v dětské skupině (dále jen „Služba“) spočívající v pravidelné a celoroční péči o dítě od 1 roku věku do zahájení povinné školní docházky, za účelem zapojení rodičů do pracovního procesu. Celoroční provoz s denním režimem je přerušen vždy v období od 23. 12. do 1. 1. a v prvním červencovém týdnu. Služba, jejímž obsahem je zajištění potřeb dítěte, jeho výchova a rozvoj schopností, kulturních, hygienických a sociálních návyků dítěte, je poskytována v nově zařízených moderních prostorech 1. patra paláce TeTa (dům U Tří zvonků). Zázemí DSS nabízí kvalitní, pestré, poutavé a podnětné vybavení pro práci, hry i různorodé dětské aktivity a poskytuje dětem věku odpovídající výchovné a vzdělávací podmínky.

II. CHARAKTERISTIKA PLÁNU A METODY

Harmonogram aktivit v DSS specifikovaný v Provozním řádu dětských skupin Magistrátu hl. m. Prahy je sestaven s ohledem na potřebu zajistit základní biologické potřeby dítěte a zároveň poskytnout dětem odpovídající výchovně-vzdělávací aktivity.

Zdravý vývoj dětí v DSS je podpořen kvalitní celodenní stravou (dopolední svačina, oběd a odpolední svačina), kterou zajišťuje dodavatel předškolního stravování garantující vyvážený, pestrý a věku dětí přizpůsobený jídelníček, nevyjímaje nabídky diet v případě intolerance dítěte na některou ze složek stravy. Děti mají k dispozici vhodné zázemí pro stravování. Strava je navíc zpestřena i o nabídku více druhů sezónní zeleniny a ovoce.

Vybavenost hygienického zařízení odpovídá všem legislativním požadavkům a významně u dětí podporuje návyky správné hygienické praxe.

Nechybí ani možnost kvalitního odpočinku (spánku) v odpovídající potřebné délce dle věku dítěte.

Za velmi významný považujeme každodenní pobyt dětí venku. Ven chodíme s dětmi za každého počasí, proto dbáme na správnou vybavenost dětí vhodným oděvem, včetně nepromokavé verze. Venkovní pobyt omezíme nebo vynecháme pouze v případě velmi nepříznivých klimatických či smogových podmínek. Pro venkovní aktivity využíváme zejména prostory veřejného dětského hřiště ve Františkánské zahradě a dále veřejná dětská hřiště v blízkosti zařízení (Slovanský ostrov, Na Výtoni, Petřín, Zahrada Kinských, Vrchlického sady, pod Karlovým mostem). S dětmi během školního roku odjíždíme na několikadenní pobyt v přírodě (obvykle dvakrát za rok) a pravidelně jezdíme na dopolední výlety do přírody v okolí Prahy.

Výchovně-vzdělávací aktivity v DSS vycházejí nejen ze standardů metodik pro předškolní výchovu dětí v oblasti výchovy rozumové, tělesné, estetické, etické, ekologické, ale i dalších dokumentů (např. z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání). Současně aktivně reagujeme i na aktuální novinky, trendy a poznatky a nevyhýbáme se ani zkušenostem z alternativních výchovně-vzdělávacích směrů. Pečující osoby pravidelně navštěvují semináře a přednášky a poznatky vhodně implementují do praxe.

Výchovně-vzdělávací část realizujeme pomocí spontánních aktivit. Nenásilnou formou využíváme široké a atraktivní herní nabídky a poutavých pomůcek i z běžného života. Při hře povolně stupňujeme požadavky na myšlenkovou činnost, zručnost či posilování sociálních vazeb. Didaktická část výchovy je vždy vhodně vložena do herních aktivit, které na sebe tematicky navazují. Usilujeme o to, aby byl výchovně-vzdělávací proces založen na pozitivních citových prožitcích dětí, na jejich osobních zkušenostech cestou vlastního objevování. Nemalou váhu klademe na nápodobu nás pečujících osob. Nejen našimi vzory chování dětem pomáháme upevnit, co se naučily, ale také jim nabízíme zapojit se do světa „dospělých“, společně vaříme, pečeme, uklízíme, staráme se o druhé apod.

Při péči o děti považujeme za klíčovou úzkou spolupráci s rodiči, o jejichž zkušenosti a poznatky s individualitami dítěte se opíráme. Pravidelně s rodiči osobně konzultujeme, jak jejich dítě prospívá, a hledáme optimální výchovně-vzdělávací postupy. V případě jakýchkoli problémů hledáme společně efektivní řešení. Vývoj dítěte během školního roku několikrát vyhodnocujeme pomocí evaluačních technik zahrnující všechny oblasti vývoje dítěte a o výsledku písemně informuje v Deníčku dítěte. Na základě evaluace zařazujeme do programu ty aktivity, které posilují oblasti, které byly vyhodnoceny jako nejslabší. O všech plánovaných akcích a týdenních programech v DSS je rodič s předstihem informován cestou e-mailu.

III. HETEROGENNÍ SKUPINA

Plán je upraven pro heterogenní skupinu dětí od 1 roku věku do zahájení povinné školní docházky v maximálním počtu 12 dětí. V heterogenní skupině tráví děti čas společně, navzájem si pomáhají a podporují se.

V heterogenní skupině dětí zajišťují pečující osoby péči pouze o děti s takovými specifickými potřebami, které nevyžadují stavební úpravy prostor či nepřetržitou osobní asistenci, ale je možné ji zajistit v rámci kolektivu do 12 dětí.

Při realizaci Plánu jsou pravidelně využívány odlišné přístupy či metody s ohledem na fyzické a psychické schopnosti a možnosti dětí dané věkem nebo aktuálním zdravotním stavem či jinou indispozicí. V takém případě využívají pečující osoby zejména výchovně-vzdělávací formu, kterou je skupinová práce (rozdělení dětí do menších skupin, kdy za nejmenší skupinu považujeme i dvojici), umožňující navázání spolupráce dětí na blízké úrovni znalostí a dovedností a umožňují např. i přirozené porovnávání v rámci věkové kategorie. Počet pečujících osob v DSS je navýšen zejména pokud je přítomno více dětí blízké věku 1 - 2 roky, aby bylo možné zajistit kvalitní výchovně-vzdělávací program umožňující dětem dosáhnout jejich plného potenciálu v oblasti kognitivních, sociálních, emocionálních, fyzických i jazykových schopností a dovedností.

U nejmladších dětí jsou aktivity formou hry cíleny na zvládnutí sebeobslužných činností v oblasti hygieny, stolování, rozvoje řeči a hry samotné. U starších dětí dbáme o upevnění a prohloubení těchto dovedností a o celkovou samostatnost. Aktivní i pasivní slovní zásobu rozvíjíme četbou, vyprávěním příběhů a aktivním zapojováním dětí do scének a her. Rozvoj hrubé motoriky je podporován i slovem (říkanky a písničky). Didaktické hračky a pomůcky slouží jednak k rozumové výchově dětí, ale současně při tom dbáme i na rozvoj jemné motoriky, kreativity a představivosti.

IV. AKTIVITY V DĚTSKÉ SKUPINĚ

- hudební aktivity - rozvoj sluchového vnímání, rytmu i slovní zásoby, osvojování si písní, koordinace pohybu podle hudby, využití hudby k osvojování si sociálních rolí, seznamování se s uměleckými díly apod.,
- pohybové aktivity – rozvoj hrubé motoriky a správné koordinace těla, podpora fyzického vývoje a zdatnosti, rozvoj sebeobslužných dovedností, zdravých návyků a vytváření fyzické pohody,
- výtvarné aktivity – vytváříme vztah k estetické výchově pomocí prožitků, rozvíjíme představivost, kreativitu, fantazii a jemnou motoriku při práci s různými materiály (tvořivá hmota, kinetický písek apod.), pracujeme s barvami, seznamujeme se s výtvarnými technikami, učíme se schopnosti vyjádřit prostřednictvím výtvarné techniky pocity, zážitky atd.,

- rozvoj rozumových a poznávacích schopností – co nám blízké okolí nabízí, co najdeme ve světě, základy matematických dovedností, osvojení poznatků z přírodních, společenských a technických věd (pokusy), práci s knihami a naučnými programy,
- aktivity vedoucí ke vzniku etických znalostí – pomáháme si, zdravíme se, učíme se uvědomovat si a vyjadřovat vlastní pocity a také vnímat pocity ostatních lidí, průběžně navštěvujeme nebo si do DSS zveme divadelní soubory, osvojujeme si cestování v prostředcích veřejné hromadné dopravy, učíme se správnému chování ve společnosti a na veřejnosti,
- pokládáme základy ekologické výchovy – učíme se třídit odpad, šetříme energii (voda, světlo), na vycházkách si všímáme živé přírody a jejích zákonitostí, pěstujeme vlastní rostlinky, zařazujeme živé projekty vývoje drobného hmyzu apod.

V. ZÁKLADNÍ OBLASTI VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

- svět kolem nás (rodina, kamarádi, bydliště, dětská skupina),
- život v ročních obdobích,
- lidské tělo,
- příroda kolem nás (živý i neživý svět),
- cestování (dopravní prostředky),
- co lidé dělají (profese, sport, kultura).

VI. ADAPTACE DÍTĚTE

V rámci adaptace dítě prožívá odpoutávání od rodičů a zvyká si na nové prostředí, pečující osoby, jiné děti i jiný režim. Adaptace je individuální proces, který trvá přibližně 4 – 12 týdnů při pravidelném docházení dítěte do skupiny. Adaptace může být pro dítě, rodiče i pečující osoby náročná. Vhodné je, aby dítě v období adaptace neprožívalo jiné další významné změny např. stěhování. V období adaptace dítě vyžaduje i zvýšenou pozornost a péči ze strany rodičů.

- Adaptace se zahajuje osobním pohovorem s rodičem, kde se konzultují zejména: rozsah potřeby péče o dítě s ohledem na pracovní povinnosti rodiče, individuality a specifika dítěte a splnění zákonných podmínek pro přijetí dítěte do dětské skupiny. Rodič se seznámí s prostory dětské skupiny a závěrem se stanoví den nástupu dítěte, vhodný typ a frekvence docházky dítěte.
- Před nástupem dítěte do dětské skupiny může rodič společně s dítětem vypracovat a předat pečujícím osobám „Profil dítěte na jednu stránku“, který obsahuje informace o dítěti v písemné i obrázkové podobě. Profil umožní pečujícím osobám a kolektivu dětí připravit se na nástup nového dítěte.
- Před nástupem dítěte do skupiny proběhne dvouhodinový náslech dítěte v přítomnosti rodiče, kdy se rodič i dítě seznámí s pečujícími osobami a dětmi. Dítě se může poprvé zapojit do programu (hodinu stráví při aktivitách ve třídě a hodinu na hřišti).
- První dny ve skupině může dítě trávit pouze v dopoledním režimu (3,5 hodiny) a dle možností rodiče po několika dnech přejde na docházku v plném rozsahu stanoveném ve Smlouvě.
- V prvních dnech adaptace je skupina posílena o pečující osobu, aby byl zajištěn osobní přístup a podpora dítěte ze strany jedné z kmenových pečujících osob a snadnější vytvoření důvěrné vazby k jedné z nich.
- V průběhu adaptace je rodič pravidelně informován o postupném začleňování dítěte do kolektivu o jeho potřebách a zejména o jeho úspěších.

VII. PEČUJÍCÍ OSOBA

Pečující osoba splňuje kvalifikaci danou zákonem č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, v platném znění.

Práce a přístup pečující osoby:

- každý den před příchodem dětí do DSS vytváří vhodné a příjemné prostředí a v průběhu dne o něj pečuje,

- ovládá pravidla užívání a manipulaci s didaktickými pomůckami i hračkami a umí dětem zprostředkovat jejich správné používání a využití,
- je aktivní, když vytváří a zprostředkovává dítěti vztah s okolím a stává se méně aktivní, pokud vztah vznikl a dítě dále samo navazuje vlastní iniciativou,
- nepřetržitě sleduje činnost všech dětí v DSS, aby uměla vhodně reagovat a pomoci v okamžiku, kdy je to nezbytné nebo je o pomoc požádána,
- umí naslouchat dětem i rodičům,
- respektuje dítě, které má potřebu odpočívat a pokračuje v činnosti s ostatními dětmi, aniž by ho rušila nebo nutila do činností,
- aktivně inspiruje a motivuje děti pro práci s pomůckami, hračkami nebo jiným materiálem v jejich okolí,
- respektuje rozdílné vývojové a osobnostní rysy každého dítěte, ale zároveň citlivě zachovává stanovená pravidla chování pro celou skupinu dětí v DSS,
- mluví na děti klidným a vřelým hlasem, pokud dává najevo potřebu dodržovat hranice, používá smluvené signály, na kterých se s dětmi dohodla,
- při adaptační fázi respektuje přiměřené individuální požadavky dítěte a rodičů.

VIII. DĚTSKÉ DESATERO V DSS

1. oslovujeme se jmény,
2. nasloucháme si navzájem,
3. respektujeme jeden druhého a pomáháme si,
4. učíme se používat slovo „prosím“ a „děkuji“,
5. jíme a pijeme u stolu, používáme příbor, rukama jíme pečivo, ovoce a zeleninu,
6. s hračkami a pomůckami pracujeme jemně, neničíme je,
7. ve třídě chodíme pomalu, abychom nezranili sebe ani ostatní, běháme venku v parku,
8. nemusíme se vždy zúčastnit každé společné aktivity,
9. nerušíme kamaráda, který odpočívá,
10. nebojíme se říci si o radu nebo o pomoc.

IX. ČASOVÝ PLÁN VÝCHOVY A PÉČE

Děti provázíme na cestě pozvolného seznamování se se sebou, blízkým okolím a okolním světem. Za tímto účelem byl sestaven časový plán okruhů a témat, viz níže. Vytváříme a nabízíme dětem situace, které jsou blízké dětskému chápání a odpovídají dětským představám o světě.

Leden – únor

Na začátku tohoto okruhu s dětmi zavzpomínáme na Vánoce. Vyprávíme si o dárcích, které děti dostaly, jak s nimi zacházet a vážit si jich. Připomeneme si, jak probíhaly oslavy Nového roku. Seznámíme děti s tradicí svátků Tří králů a obdobím masopustu. Všimáme si počasí za oknem a povídáme si o zimě, jak se správně oblékat, když jdeme ven. Budeme pamatovat i na zvířátka, povíme si, k čemu slouží krmelce a krmítka. Nevynecháme ani seznámení se zimními sporty, co je to zimní olympiáda apod. Některé sporty si prakticky přiblížíme, vyzkoušíme a naučíme se bezpečnému sportování. Nebude chybět hra se sněhem. Zajímat nás bude také doprava okolo nás včetně dopravních prostředků. Možnost cestování pozemní dopravou, metrem, leteckou dopravou a dalšími druhy dopravy.

Na konci tohoto období by děti měly umět:

- pojmenovat současné roční období a charakterizovat ho,
- zimní sporty,
- počasí v zimě, zimní oblečení,
- dopravu a dopravní prostředky.

Březen – duben

Přiblížíme si smysl a význam knihy a její důležitost pro rozvoj vědění a fantazie (březen měsíc knihy). Věnujeme pozornost počátku jara, velikonočním svátkům a změnám v přírodě. Aktivně rozšiřujeme slovní zásobu o nové pojmy spojené s tématy jara (rostliny, stromy, zvířata). Povídáme si o narození nových zvířátek a péči o mláďátka. Přípravy na Velikonoce budou v tradičním duchu barvení kraslic (různé techniky

zdobení), pletení pomlázky, pečení, klíčení obilí a dalších tradic. Děti se seznámí i s tradicí upalování čarodějnic.

Na konci tohoto období by děti měly umět:

- pojmenovat současné roční období a charakterizovat ho,
- velikonoční svátky vnímat jako důležitou součást ročního cyklu,
- říci alespoň jednu básničku spojenou s probranými tématy.

Květen – červen

Vytváříme vztah k rodině a poznáváme důležitost mateřství a rodiny. Připravujeme se na Den matek, vyrobíme pro maminku malý dárek. Učíme se znát svoji rodinu, pojmenovat členy rodiny, povíme si, co pro nás znamená domov. Velkým samostatným tématem je lidské tělo. Učíme se názvy částí těla, jejich funkce a správnou péči o své tělo. Učíme se, co jsou to bacily a nemoci, jak jim předcházet, a jak pečovat o své zdraví. Nezapomeneme oslavit Den dětí. Vypravíme se do říše pohádek, poučíme se o lidských vlastnostech, dobru a zlu. Otevíráme svět letních sportů (např. letní olympiáda), vyzkoušíme si je a ukážeme si základní pravidla bezpečnosti.

Na konci tohoto období by děti měly zvládnout:

- pojmenovat členy rodiny,
- vyjmenovat části svého těla a znát základy péče o tělo,
- pojmenovat některé lidské vlastnosti,
- vyjmenovat letní sportovní aktivity.

Červenec – srpen

V prázdninovém období nás čeká ucelený tematický blok na zvolené téma, např.: „Cesta kolem světa“, „Cestování časem“, „Dobrodružství s dopravními prostředky“, „Cestování lidským tělem“. Kolektiv dětí je v tomto období pestrý, navštěvují nás i děti v předškolním věku, jejichž MŠ jsou o prázdninách zavřené.

V tomto období se zaměříme na:

- znalosti spojené s prázdninovým tématem,
- spolupráci v rozmanitém kolektivu dětí,
- zážitky, dobrodružství, svět fantazie,
- letní venkovní radovánky, vodní hrátky.

Září – říjen

Začíná nový školní rok, děti jdou do školek a škol, co všechno to obnáší? Přivítáme nové kamarády. Společně si vytváříme pravidla, podle kterých se budeme chovat. Ukazujeme si, jaká povolání dospělí vykonávají, co dělají a některá si také vyzkoušíme. Povídáme si o tom, co dělají rodiče. Vysvětlíme si pojem práce, chození do práce, peníze apod. Učíme se rozlišovat rozdíly mezi prací a odpočinkem. Připomeneme si svátek svatého Václava, navštívíme blízká místa spojená s touto historií. Pozornost soustředíme na poznávání barev a tvarů. Vnímáme všechny změny přírody, které podzim přináší a pozorujeme je. Rozšiřujeme si znalosti o plodech podzimu i jejich využití. Pracujeme s bohatým přírodním materiálem. Učíme se, co dělají zvířátka na podzim, jak si shánějí potravu před příchodem zimy.

Na konci tohoto období by děti měly:

- znát některá povolání a jejich náplň,
- porozumět pojmům práce a volný čas,
- pojmenovat současné roční období a charakterizovat ho,
- poznávat a vyjmenovat základní barvy a tvary.

Listopad - prosinec

Vítr sfoukává listí a my pouštíme papírové draky. Přiblížíme si přírodní živly (oheň, voda, země, vzduch) a ukážeme si koloběh vody v přírodě. Připomeneme si svátek Svatého Martina.

Navštíví nás Mikuláš a po celý adventní čas se budeme připravovat na Vánoce. Výrobou nejruznějších dekorací, pečením, zdobením stromečku, písněmi, koledami a básněmi podporujeme vztah dětí k tradičnímu pojetí Vánoc. Připravíme vánoční překvapení pro rodiče a naladíme se na společně trávený čas s rodinou.

Na konci tohoto bloku by děti měly:

- znát koloběh vody v přírodě,
- umět píseň, koledu nebo říkanku se zimní a vánoční tematikou,
- popsat, co jsou Vánoce, a jaké tradice se k nim vážou.

Plán výchovy a péče o dítě v Dětské skupině Stromek nabývá účinnosti dne 1. 5. 2025. Nabytím účinnosti tohoto plánu pozbývá účinnosti Plán výchovy a péče o dítě v Dětské skupině Stromek ze dne 1. 10. 2023.

V Praze

Ing. Petra Dederová

ředitelka personálního odboru Magistrátu hl. m. Prahy
podepsáno elektronicky